

Trestní příkaz je spolu s podmíněným zastavením trestního stíhání, narovnáním a odstoupením od trestního stíhání mladistvého **tzv. formou odklonu v trestním řízení**. V České republice je forem odklonu používáno především v rámci trestního řízení a v tomto smyslu se též můžeme setkat s pojmem „alternativní druh trestního řízení“ nebo „odklon v užším slova smyslu“ zaměřený pouze jako alternativa od standardního průběhu trestního řízení a nikoli jako odklonění mimo trestní řízení. Nejstarší a v Evropě tradiční formou odklonu je právě trestní příkaz, který je jako institut trestního práva procesního střídavě označován jako významný přínos nebo naopak za přežitek minulosti.<sup>1</sup>

Trestní příkaz je druhem rozhodnutí ve věci samé, kterým se rozhoduje o vině, trestu a náhradě škody, nikoliv však o ochranném opatření.

Trestní příkaz není možné vydat v jiném než samosoudcovském řízení, tj. v řízení o trestných činech, na které trestní zákon (dále též jako „zákon“ nebo „TrZ“) stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje 5 let. Rozhodující jsou trestní sazby uvedené ve zvláštní části zákona bez modifikací stanovených v ustanoveních § 42 nebo § 44 TrZ a § 31 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže (dále jen jako „ZSM“).

Samosoudce může bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz, jestliže je **skutkový stav spolehlivě prokázán opatřenými důkazy**, a to i ve zjednodušeném řízení konaném po zkráceném přípravném řízení.

**Trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku, trestním příkazem nelze obviněného zprostit obžaloby (návrhu na potrestání) ani upustit od jeho potrestání.**<sup>2</sup>

Povahou odsuzujícího rozsudku se rozumí, že pravomocný trestní příkaz je nezměnitelný, závazný a vykonatelný, vytváří překážku věci rozsouzené (tj. nepřípustnost nového trestního stíhání pro týž skutek v souladu s procesní zásadou ne bis in idem, byť zákonodárce opomenul výslovně promítnout tuto skutečnost do díkce ustanovení § 11 trestního řádu (dále též jako „TrŘ“).<sup>3</sup>